

MUZEJ HRVATSKIH ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2018. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

BISKUPIJA CRKVINA

- U razdoblju od 3. do 20. rujna 2018. provedena su revizijska arheološka iskopavanja na Crkvini u Biskupiji. Ovo je bila sedma uzastopna istraživačka kampanja na lokalitetu. U istraživanjima su sudjelovali dr. sc. Maja Petrinec (voditeljica) dr. sc. Ante Jurčević (zamjenik voditelja) iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika, magistar arheologije Miloš Biserko, dokumentaristice MHAS-a Maja Marković i Nada Šimundić Bendić te 7 fizičkih radnika. Lokalitet je najprije temeljito očišćen od raslinja, a zatim se nastavilo s istraživanjem unutar prostorija dogradnje uz baziliku sv. Marije, odnosno dijela arhitektonskog kompleksa smještenog sjeverno od uklonjene seoske prometnice. U potpunosti su istražene prostorije S i U te dio klaustra u produžetku prostorije S, a djelomično prostorije T i X. Također je u potpunosti uklonjen odvodni kanal smješten u 19. stoljeću uz staru seosku cestu. Kanal, kao i cesta presjekli su dogradnju uz baziliku sv. Marije čitavom njezinom dužinom od istočnog začelnog zida h korz prostoriju Z, tzv. klaustar te prostorije K i I do zapadnog zida u. Na čitavoj istraženoj površini pronalaženi su manji ulomci keramike i životinjske kosti. Među pokretnim nalazima ističe se brončani relikvijarni križ (enkolpij) otkriven u sjevernom dijelu prostorije X. Istraživanja je financiralo Ministarstvo kulture RH.

IMOTSKA KRAJINA

- Tijekom mjeseci travanj i svibanj obavljeno je arheološko rekognosciranje Imotske krajine. Voditelj rekognosciranja je bio viši kustos Ljubomir Gudelj. Radove je financirao Muzej hrvatskih arheoloških spomenika.

RIŽINICE

- Od 9. listopada do 5. prosinca 2018. godine nastavljena su arheološka istraživanja te čišćenje i uređenje parcele na kojoj kojoj je lokalitet smješten. Usporedno, pristupilo se čišćenju, spremanju i razvrstavanju prikupljene građe. Radovi su obavljeni pod stručnim vodstvom ravnatelja muzeja HAS, dr sc Miroslava Katića i višeg kustosa Ljubomira Gudelja. Ekipu su činili kustos muzeja HAS Deni Tojčić, vanjski suradnici, a diplomirani arheolozi Mira Ursić, Nicole Wesseling i Robert Kordić, te 7 radnika. Na terenu su, također, boravili dokumetaristi Muzeja HAS, fotograf Zoran Alajbeg te dokumentaristice Silvana Juraga, Maja Marković i Nada Šimundić Bendić. Kao logičan nastavak prijašnjih aktivnosti ovogodišnja arheološka iskopavanja su bila usmjerena na rubne dijelove lokaliteta s ciljem utvrđivanja njegova opsega, te na središnji dio, s kojega su proteklih godina uklonjeni prije odloženi zemlja i kamen. Do zdravice, odnosno litice je istražena površina oko prirodne litice, južne granice povijesnog sklopa građevina. Pronađen je jedan grob bez arhitekture, a u nasipu je pronađena antička lucerna te stotinjak ulomaka antičkih i kasnoantičkih keramičkih posuda. U središnjem dijelu građevnog kompleksa), a nakon uklanjanja prije odloženih gomila kamena, djelomice su istražene unutrašnjosti tri međusobno povezane prostorije, dobro sačuvanih ostataka zidova povezanih žbukom te podova. Osim ulomaka različitih keramičkih posuda i obrađenih kamenih blokova, pronađen je ulomak fino oblikovane antičke mramorne kolone. Konačno je definiran i sjeverno-sjeveroistočni rub lokaliteta, gdje je otkriven skromno sačuvan ostatak vanjskog zida građevnog sklopa. Svi nalazi su dokumentirani prema pravilima struke. Obavljen je također čišćenje i uređenje parcele. Istraživanja je financiralo Ministarstvo kulture RH i Grad Solin.

KAPITUL KOD KNINA

- U razdoblju od 21. rujna do 12. listopada 2018. godine provedena su revizijska arheološka istraživanja. Voditelj istraživanja je bio dr. sc. Ante Jurčević, a zamjenica voditelja je bila dr. sc. Maja Petrinec. Snimanje totalnom stanicom i crtanje istraženog te obradu terenske dokumentacije obavila je Maja Marković. Zračno snimanje lokaliteta napravio je Zoran Alajbeg. Revizijska istraživa nastavljena su na sondama iz prethodnih kampanja; uz vanjsko i unutrašnje lice sjeveroistočnog bedema te uz pročelni zid katedrale. Unutar sonde uz vanjsko lice bedema, na mjestu gdje se spajaju bedem i sjeveroistočni kut zvonika, ustanovljeno je da je temeljna stopa zvonika i temeljna stopa bedema zidana istovremeno. Do sada je, kod većine autora,

prevladavalo mišljenje da su bedemi sagrađeni nekoliko stoljeća kasnije od izgradnje katedrale. Isti odnos temeljne stope zvonika i sjeveroistočnog bedema ustanovljen je i unutar sonde kopane uz unutrašnju stranu navedenih zidova. Također je utvrđeno da je sjeveroistočni bedem, cijelom dužinom, utemeljen je na živoj stijeni. Unutar bedema bili su uzidani ulomci predromaničkog crkvenog namještaja (kapitel i ulomci pluteja. Unutar sonde, uz pročelni zid katedrale, pronašli smo dio pročelnog zida sačuvanog u temeljnoj stopi, urušene dijelove arhitekture i velik broj rasutih ljudskih kostiju. Najvjerojatnije se radi o posmrtnim ostacima pokojnika koji su se sahranjivali na Kapitulu od 1688. do 1886. godine. Navedene grobnice devastirane su 1942. godine kada je na mjestu srednjovjekovnog arhitektonskog kompleksa i novovjekovnog groblja sagrađena vojarna za talijansku vojsku. Nakon završetka istraživanja napravljeno je preventivno opšivanje i učvršćivanje gornjeg dijela sjeveroistočnog bedema. Istraživanja je financiralo Ministarstvo kulture RH.

KATORO/UMAG

- Sustavno arheološkog istraživanje u okviru programa konzervatorskih radova na lokalitetu Katoro 2018. godine (treća arheološka kampanja istraživanja) provedeno je u suradnji Muzeja grada Umaga i Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika. Voditeljica istraživanja je bila Branka Milošević Zakić, viša kustosica Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika a zamjenica Anika Mijanović, kustosica iz Muzeja grada Umaga. Arheološki radovi su trajali od 15. svibnja do 6. lipnja 2018. U radovima su sudjelovale još dvije arheologinje i dva fizička radnika. 3D lasersko skeniranje i izradu arhitektonskog nacrta postojećeg stanja izvela je geodetska firma Vektra d.o.o. iz Varaždina. Površina na kojem je provedeno sustavno arheološko istraživanje iznosi oko 53m². Tijekom arheološke kampanje 2018 godine istražene tri nove prostorije (Prostorija 5 i 5a, Prostorija 6 i Prostorija 7). Istraživanje je vršeno prateći stratigrafske slojeve po prostorijama i nadovezujući se na prethodno utvrđenu stratigrafsku dokumentaciju. Ukupno su istražene i definirane 34 stratigrafske jedinice, posebnih nalaza evidentirano je 24 primjeraka, a nalaza (karakteristični i nekarakteristični ulomci keramike, stakla, kostiju i školjke) 27 vrećica. Prijašnja istraživanja potvrdila su postojanje mozaika i bogatih freski na zidovima i stropovima vile, međutim, istražene strukture u kampanji 2018. godine pokazale su postojanje otvorenog prostora, mogućeg dvorišta. Slična situacija je zabilježena na rtu Tiola gdje je takav prostor interpretiran kao vanjski prostor. Pronađeni arheološki nalazi

svjedoče o trajanju života na tom dijelu vile od 1. do 4. st., s naglaskom na 3. i 4. st. Arheološki radovi su financirani od strane Grada Umaga. Radovi konzervacije zidova vile financirani su od strane Ministarstva kulture RH.

SIPAR/UMAG

- Sustavna arheološka iskapanja na lokalitetu Sipar (kampanja VI – 2018) vrše se u okviru višegodišnjeg programa arheoloških i konzervatorskih radova na lokalitetu od 2013. godine. Program obnove i očuvanja arheološkog lokaliteta Sipar se, temeljem Sporazuma između Muzej grada Umaga i Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, odvija kao zajednički program od 2016. godine. Voditeljica istraživanja je bila Branka Milošević Zakić, viša kustosica Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, a zamjenica Anika Mijanović, kustosica Muzeja grada Umaga. U radovima je sudjelovalo još sedam arheologa (među njima i Deni Tojčić, kustos arheolog MHASa) i šest fizičkih radnika. 3D lasersko skeniranje i izradu arhitektonskog nacrta postojećeg stanja izvela je geodetska firma Vektra d.o.o. iz Varaždina. Konzervatorske radove zidova obavila je firma Kapitel iz Žminja. Arheološka istraživanja su trajala od 10. rujna do 12. listopada 2018. godine, nakon čega su konzervirane pronađene strukture. Tijekom šeste kampanje istražene su prostorije (PR) naselja: PR03 (nastavak iz 2016 i 2017) označeno kao PR3A i PR3B, PR17 (nastavak iz 2017.), PR14, PR18 i PR19. Označavanje slojeva kao i označavanje prikupljenih nalaza nadovezivalo se rednim brojem na istraživanja od prethodnih godina. Ukupno je definirano 135 stratigrafskih jedinica. Svaka situacija, odnosno svaki sloj, dokumentirana je totalnom stanicom. Keramičkih, staklenih i metalnih grupacija nalaza ima 337 nalaza, posebnih nalaza ima 59. Isto tako prikupljena su 22 uzorka. Istraženo je 6 dječjih grobova datiranih u razdoblje kasne antike (dva) i ranoga srednjega vijeka (četiri). Istraživanja 2018. donijela su neke nove preliminarne spoznaje: više građevinskih faza izgradnje ali i funkcioniranja civitates Sipparis. Prva faza izgradnje naselja bi bila kraj 5. – 6. stoljeće (na ranijim osnovama), zatim su se intervencije unutar naselja događale do sredine 7. stoljeća, kada naselje gori (izgoreni slojevi u većini prostorija), te posljednja intervencija koja se događala u periodu nakon sredine 7. stoljeća do vjerojatno 9. ili 10. stoljeća nakon čega naselje prestaje funkcionirati. Za sada nema pokretnih nalaza koji pokazuju vremensku pripadnost poslije 10. st. Osteološki materijal je dat na obradu dr. sc. Mariju Novaku, a uzorak izgorene grede poslan je na AMS 14C analizu na Institut Ruđer Bošković u Zagrebu.

Istraživanja i konzervaciju zidova je financiralo Ministarstvo kulture RH, Istarska županija i Grad Umag.

BRIBIR

- Arheološka iskopavanja u 2018. godini izvodila su se od 4. do 28. travnja 2018. godine na pravoslavnom groblju oko crkve sv. Joakima i Ane na Bribirskoj glavici. Istraživanja se vrše u sklopu međunarodnog projekta (Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Varvaria/Breberium/Bribir koji je započeo 2013. godine. Voditelj projekta je dr. sc. Ante Milošević (MHAS), voditeljica arheološkog istraživanja u okviru projekta bila je mag. sc. Nikolina Uroda (MHAS), suvoditelj projekta i zamjenik voditeljice istraživanja i suvoditelj projekta je dr. sc. Victor Ghica (Det teologishe Menighetsfakultet, Oslo) te dr. sc. Danijel Džino (Macquarie University, Sidney), suvoditelj projekta. U projektu sudjeluju i dr. sc. Ivana Ožanić Roguljić i dr. sc. Kristina Jelinčić Vučković (IARH, obrada keramičkog materijal) te dr. sc. Bartul Šiljeg (IARH, obrada stakla), Branka Milošević (MHAS, arheolog), Željko Krnčević (Muzej grada Šibenika, arheolog), dr. sc. Andrea Di Miceli (ArcheoRes, dokumentarist), dr. sc. Kelly Reed (University of Warwick, arheobotaničarka), dr. sc. Željka Bedić (Antropološki centar HAZU, fizička antropologinja). U istraživanjima 2018. godine sudjelovalo je, osim gore navedenih, i 12 studenata s Macquarie sveučilišta u sklopu studentske prakse. Sonde su otvorene istočno, zapadno, sjeverno i južno od crkve. Cilj istraživanja bilo je otkrivanje čitavog tlocrta višekonhne crkve koja se istražuje od 2014. godine. Osim ostataka crkve, pronađeni su i ostaci ranije antičke arhitekture na koju se veže kasnija crkva. Istraživanja je financiralo Ministarstvo kulture RH.

BRZET

- U razdoblju od 2. do 19. studenoga 2018. godine nastavljeno je sustavno arheološko istraživanje oko crkve svete Eufemije. Voditeljica istraživanja je bila mag. sc. Nikolina Uroda. Ove se godine ponovno pristupilo uklanjanju zemljanog nasipa i proširivanju postojeće arheološke sonde. Tom je prilikom strojno uklonjeno oko 120 kubičnih metara zemlje. Osim toga, otvoren je kanal u koji su 2017. godine položene nove cijevi vode i hidranta, kako bi se omogućilo izmiještanje instalacija T-coma i Elektroprivrede. Istražen je istočni prostor proširenja sonde, gdje je pronađen nastavak istraženog zida koji se naslanja na južni dio crkve s konfesijom. Zapadno od ove, djelomično je definirana još jedna struktura koja se također naslanja na južni zid

južne crkve, no njen je sjeverni dio paralelan sa spomenutim zidom, te na svom istočnom dijelu pod kutem od 90 stupnjeva nastavlja u smjeru juga. Struktura je građena nepravilnim kamenom i malterom i sačuvana je u visini od 40-ak cm. Tijekom iskopavanja pronađena je manja količina tegula i imbreksa te ulomci kasnoantičke keramike i amfora. Istraživanja je financiralo Ministarstvo kulture RH.

OTRES - CRKVINA

- Arheološko istraživanje na lokalitetu Otres – Crkvina u Zadarskoj županiji provedeno je u dva navrata, od 4. do 13. lipnja i od 3. do 9. studenog 2018. godine. Istraživanje je ostvareno u suradnji Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika i Odsjeka za arheologiju i muzeologiju Filozofskog fakulteta Masarykovog sveučilišta u Brnu, Češka Republika. U istraživanju su sudjelovali Ante Alajbeg (voditelj istraživanja), Branka Milošević (zamjenica voditelja), mr. sc. Nikolina Uroda i Deni Tojčić iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika, a od čeških partnera doc. dr. sc. Petr Dresler, dr. sc. Michal Vágner, Michaela Prišt'áková, Anna Koudelková i četvero studenata. Za Muzej hrvatskih arheoloških spomenika još su radili i arheolozi Josip Zorić, Denis Blažević i Nicola Wesseling. Ovogodišnjim istraživanjem nastavljen je rad u prostranom naseobinskom sklopu sjeverno od srednjovjekovne crkve. Istražene su dvije prostorije, koje su služile kao skladište za prehrambene proizvode. Pokretni materijal iz kulturnih slojeva pripada kasnoantičkom razdoblju (keramika, tegule, novac, staklo). Uzorci drvenoga ugljena iz kulturnih slojeva naknadno poslani na AMS 14C analizu na Institut Ruđer Bošković u Zagrebu potvrđili su relativnu kronologiju građevina (uzorak SJ 14: CAL AD 535-579; uzorak SJ 23: CAL AD 345-393). Uzorak iz SJ 23 datira nastanak struktura za skladištenje hrane od sekundarno upotrijebljenih tegula i tubula. Izvršena je i strukturna analiza zidova kojom su uočene graditeljske faze i pregradnje te dva ulaza u kompleks s njegove južne strane. Lokalitet je georeferenciran i dokumentiran fotogrametrijski (ortomozaici, 3D modeli), sve su stratigrafske jedinice poredane u relativno-kronološku matricu. Materijal je trenutno na obradi u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika. Istraživanje je financiralo Ministarstvo kulture RH, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika i Masarykovo sveučilište u Brnu.

OSTROVAČKO POLJE

- Usporedno s arheološkim istraživanjem lokaliteta Otres – Crkvina, od 3. do 9. studenog provenjen je i nastavak sustavnog terenskog pregleda Ostrovičkog polja.

Terenski pregled bio je usmjeren na područje uokolo izvora Otresa. Tom su prilikom dokumentirane i geološke značajke Ostrovičkog polja. Na pregledanom području je dokumentirano 26 lokvi, od kojih je većina i danas iskoristiva, jedan presušeni izvor s koritom, dva velika ležišta žute gline i jedno ležište pjeska. Izrađen je 3D model staroga mosta na Otresu, koji je u raspadajućem stanju. Također, izrađeni su i ortomozaici svih dokumentiranih elemenata. Terenskim pregledom uz izvor Otresa, u trakama omeđenim odgovarajućim koordinatama, sakupljen je arheološki materijal (keramika i tegule) koji je obrađen i pohranjen u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika. Svi su podatci georeferencirani i obrađeni u GIS-u. Voditelj istraživanja bio je Ante Alajbeg, zamjenik voditelja dr. sc. Petr Dresler. Istraživanja je financiralo Ministarstvo kulture RH.

2. ZAŠTITA

2.2. Konzervacija / 2.3. Restauracija

Svi navedeni radovi rezultat su rada konzervatorske radionice MHASa.

Dalibor Popović, Ante Šundov, Mladen Matijaca, Ozren Radovanović (Davor Maršić):

- Obavljeni konzervatorsko-restauratorski radovi na materijalu (metal, keramika) s lokaliteta Bribir, Rižinice i Sipar.
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na ulomku pletera iz Šuplje Crkve.
- Izrada odljeva dijelova oltarne pregrade sa tvrđave Klis.
- Inventarizacija kamena iz Šuplje crkve, Brzeta i Sumpetra (Knjiga ulaska)
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na ulomku kamenice sa Rižinica.
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na sarkofagu sa Rižinica.
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na kamenom materijalu sa Šuplje Crkve.
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na pluteju s Bribira.
- Konzervatorsko-restauratorski radovi i rekonstrukcija oltarne menze iz Sumpetra.
- Postavljanje oltarne pregrade iz Sumpetra u stalni postav.
- Izrada postamenata za tri kapitela.
- Izrada četiri kalupa za Arheološki muzej u Zagrebu.
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na rekonstrukcija pluteja s Brzeta.
- Konzervatorsko-restauratorski radovi na rekonstrukciji kamene baze s Bribira.

- Demontaža grobova na Bribiru.
- Suradnja na projektu rekonstrukcije ženske glave sa arheološkog lokaliteta Rižinice.
- Sudjelovanje u izradi izložbe *Srednjovjekovni simboli*.
- Sudjelovanje u izradi izložbe *Istočni Jadran i Bizant*.
- Sudjelovanje u izradi izložbe *Crkvena baština Marjana*.
- Sudjelovanje u izradi izložbe *Muzej iz prve ruke*.
- Sudjelovanje u pripremi manifestacije Noć muzeja 2018.
- Izrada velike replike srednjovjekovnog križa za potrebu izložbe *Istočni Jadran i Bizant*.
- Oblikovanje i grafička priprema promo materijala za Noć muzeja 2018.
- Izrada modela simulacije arheološkog nalazišta za potrebe pedagoško-edukativne prezentacije za projekt Noć muzeja.
- Suradnja s Umjetničkom akademijom u Sveučilištu u Splitu, odsjekom za konzervaciju i restauraciju u vidu izvođenja praktikuma sa studentima.
- Pedagoško-edukativne prezentacije rada restauratorskih radionica.
- Sudjelovanje u pripremi ciklusa predavanja *Antikvarijat*.
- Izrada promotivnih filmova za ciklus predavanja *Antikvarijat*.
- Oblikovanje i grafička priprema kolekcije plakatata ciklus arheoloških predavanja *Antikvarijat*.
- Izrada promo materijala za međunarodni festival arheološkog filma.
- Oblikovanje i grafička priprema muzejskog kalendarja.
- Izrada suvenira za muzejsku suvenirnicu.

Miran Palčok:

- sređivanje predmeta i terenske dokumentacije s arheološkog terena u Tugarima koje je vodila Vedrana Delonga (započeto koncem 2017. godine).
- čišćenje i konsolidiranje ulomaka freska s lokaliteta Putalj (freske su većinom bile čišćene još nakon istraživanja ali nisu bile konsolidirane).
- čišćenje, pranje i konsolidiranje ulomaka freska i žbuke iz Podgrađa, lokalitet Solioce.
- oblikovanje *Arheološkog dnevnika* i suradnja s tiskarom vezano za isto.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Ante Jurčević

- Inventirano i upisano 16 predmeta u Zbirku srednjovjekovnog oruđa, alata, pribora i drugih predmeta iz dnevne upotrebe

Nikolina Uroda

- Knjiga ulaska: upisano 800 predmeta s ranijih istraživanja Bribirske Glavice (File Maker)

Ante Jurčević, Mladen Matijaca, Davor Maršić

- Knjiga ulaska: revizija i inventarizacija kamenih spomenika s lokaliteta: Rižinice od inv. br. 2569, 3502, 3503, 3710, 4243- 4268; Šuplje Crkve od inv. br. od 4269 do 4682; Brzeta od br. B1 do B177; Sumpetra kod Omiša lokalitet sv. Stjepan od S1 do S89 te Kapitula kod Knina od inv. br. 4683 do 4783. (File Maker)

Branka Milošević

- Knjiga ulaska: upisano 8 predmeta (arhitektonska skulptura) s lokaliteta crkva sv. Stjepan, Sumpetar za potrebe restauracije. Predmete predao vlasnik Župni ured Sumpetar; upisano 13 predmeta (arhitektonska skulptura) s lokaliteta Šuplja crkva za potrebe restauracije i izložbe Istočni Jadran i Bizant (File Maker)

3.3. Fototeka

Andi Alajbeg

- Skenirano, obrađeno i digitalno pohranjeno 780 negativa c/b iz arhive Muzeja HAS
- Digitalno obrađeno 325 fotografija u svrhu objavljivanja za tisk i izlaganja na izložbama

3.6. Hemeroteka

Silvana Matković/ Gordana Perković

- prikupljen i obrađen 41 novinski članak

3.7. Fond dokumentacijskih crteža

Nada Šimundić- Bendić, Maja Marković, Silvana Juraga:

- crtanje (ručno) sitnog inventara u staru Inventarnu knjigu u papirnatom obliku, ukupno 748 predmeta

3.9. Ostalo

Dokumentacijski odjel

Nada Šimundić- Bendić, Maja Marković, Silvana Juraga:

- razni crteži (18 komada) za potrebe objave i za izložbe MHASa
- upoznavanje studenata FF u Splitu s radom odjela
- upoznavanje učenika Graditeljsko –geodetsko tehničke škole s radom odjela za potrebe europskog projekta Ekskavacija, muzej iz prve ruke
- crtanje amfore smještene u Arheološkom muzeju u Splitu, zbirka na Visu
- izrada ponude za računalne programe za crtanje (CorelDraw, AutoCad, novo računalo)
- obrada izgubljenih datoteka zbog kvara računala

Zoran A. Alajbeg:

- zračno snimanje dronom arheoloških lokaliteta za potrebe objava i izložbi: Bribir, Žažvić, Sv. Martin u Pridragi, Biskupija Crkvine, Kapitul kod Knina, Rižinice, Gradina – Solin, Kukuzovac, Trilj, Brač
- fotografiranje predmeta za potrebe izložbi: Istočni Jadran i Bizant, Crkvena baština Marjana, Srednjovjekovni simboli, Crljivica
- fotografiranje lokacija i predmeta za potrebe izrade kalendara za 2019.

4. KNJIŽNICA

Gordana Perković, Silvana Matković:

Stanje fonda: monografske publikacije: 9484 naslova (jedinica inv. 10.038), periodične publikacije: 664 naslova

4.1. Nabava

- Novonabavljeni i obrađeno 178 monografskih publikacija. Od toga:

- kupljeno 3 jed. inv.
- zamjenom 105 jed. inv.
- poklon 26 jed. inv.
- vlastita izdanja 37 jed. inv. (14 naslova)
- ostalo 7 jed. Inv.
- Novonabavljen i obrađeno 138 inv. jedinica periodike.Od toga:
  - kupljeno 1 jed. inv.
  - zamjenom 121 jed. inv.
  - poklon 11 jed. inv.
  - vlastita izdanja 2 jed. inv.
  - ostalo 3 jed. inv.

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Tekuća obrada pristiglih publikacija i obrada postojećeg fonda korištenjem programa Metelwin, kojim je omogućeno pretraživanje knjižničnog fonda u zajedničkoj bazi knjižnica u sustavu Metelwin na internetu (www.library.foi.hr).

Obrađeno i inventirano ukupno 654 knjižničnih jedinica starog fonda periodike. Obrađeno i inventirano 7 knjiga iz Zbirke starih knjiga.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Cirkulacija: od ukupno 66 upisanog korisnika aktivnih je bilo 24. Cirkulacija građe u knjižnici (posuđeno i vraćeno) kroz godinu je 297 jedinica knjižnične građe.

Međuknjižnična suradnja: posredstvom Sveučilišne knjižnice u Splitu posudili 3 publikacije.

Arhiv: evidentirano 17 korisnika arhiva i korištena razna arhivske građa.

4.5. Ostalo

Međuknjižničnom zamjenom poslali 183 primjerka vlastitih izdanja u srodne ustanove u zemlji i inozemstvu. Izdavali ISBN brojeve. Slanje obveznog primjerka.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Tomislav Šeparović

- revizija numizmatičke zbirke koja broji sada ukupno 3233 jedinica u računalnom programu
- ažuriranje podataka za numizmatičku topografiju sjeverne Dalmacije (Šibensko kninska županija). Priprema knjige za tisk.
- ažuriranje podataka za numizmatičku topografiju sjeverne Dalmacije (Zadarska županija)
- stručna obrada numizmatičkog materijala srednje Dalmacije
- stručna obrada numizmatičke građe s lokaliteta Koprivno Latice
- rad na korpusu nalaza novca srednjeg i ranog novog vijeka južne Hrvatske
- rad na knjizi Bizant na istočnom Jadranu numizmatički izvori

Nikolina Uroda

- stručna obrada arheološke građe prikupljene terenskim istraživanjima na lokalitetu Bribirska glavica. Katalogizirano je 1186 predmeta i ulomaka koji su obrađeni i uneseni u program File Maker.

Branka Milošević Zakić

- stručna obrada arheološke građe proizašle s terenskih istraživanja na lokalitetu Sipar i Kaštel kraj Buja. Katalogizirana je 971 jedinica što pojedinačnih nalaza (metal, staklo) i posebnih nalaza (metal, kost) što keramičkih grupacija te obrađena i unesena u program File Maker.

Ante Alajbeg

- stručna obrada arheološke građe proizašle s novih istraživanja na lokalitetu Otres Crkvina i iz rekognosciranja Ostrovačkog polja

Ljubomir Gudelj

- stručna obrada arheološke građe proizašle s novih istraživanja na lokalitetu Rižinice

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Katarina Franušić: stručna obrada helenističkog keramičkog materijala s lokaliteta Bribir za potrebe izrade diplomskog rada (mentor dr. sc. Hrvoje Potrebica).

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Maja Petrinec

- sudjelovanje na znanstvenom skupu (HRRANA – I. skup hrvatske ranokršćanske arheologije) održanom na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 15. – 17. ožujka 2018. s izlaganjem *Dosadašnji rezultati arheoloških istraživanja na Ceceli u Siveriću kod Drniša*

Nikolina Uroda

- sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu *7èmes journées d'études monastiques: Sveti petar u Osoru (otok Cres) i benediktinsko redovništvo na jadranskom prostoru* održanom u Osoru, od 1. – 3. lipnja 2018. s predavanjem: *Development of Monasticism from Early Middle ages to the 12th Century in Central Dalmatia.*
- Sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu *Byzantium in the Adriatic, from the 6th to 12th century*, održanom u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika - Split, s predavanjem: *Early Byzantine Monasticism in Central Dalmatia.* Muzej je suorganizator skupa.

Ante Jurčević

- sudjelovanje na znanstvenom skupu (HRRANA – I. skup hrvatske ranokršćanske arheologije) održanom na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 15. – 17. ožujka 2018. s izlaganjem *Ranokršćanski kompleks Crkvine u Klapavicama kod Klisa.*

Branka Milošević

- sudjelovanje na kongresu 87th Annual Meeting of the American Association of Physical Anthropologists, April 11 – 14, 2018 s posterom *Tracing the victims of the 16th/17th century plagues in western Istria - bioarchaeological analysis of a mass grave from Umag.* Autori postera: Mario Novak (Institut za antropologiju, Zagreb), Ivor Janković (Institut za antropologiju, Zagreb), Branka Milošević (Muzej hrvatskih arheoloških spomenika), Anika Mijanović (Muzej grada Umaga)

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Ante Jurčević

- autor tematske cjeline i autor kataloških jedinica u katalogu izložbe *Drvene romaničke vratnice splitske katedrale* Žane Matulić Bilač. Izložba se održala u Galeriji umjetnina u Splitu od 8. svibnja do 8. lipnja.
- autor kataloških jedinica u katalogu izložbe *Helena Regina i Solin godine 1898.* Izložba se održala u Galeriji Zvonimir u Solinu u razdoblju od 11. do 30. listopada 2018. godine.

Maja Petrinec

- koautor M. Petrinec (zajedno s M. Bunčić i A. Dugonjić), *Hrvatska u vrijeme kneza Branimira – pisana svjedočanstva o knezu Branimiru i arheološka istraživanja Gornjeg Muća* (tekst u katalogu izložbe), Zagreb, 2018.

6.8. Stručno usavršavanje

Gordana Perković i Silvana Matković

- prisustvovali 3. stručnom kolegiju Društva knjižničara u Splitu održanom 12. ožujka 2018. te na radionica *Revizija i otpis knjižnične građe* 20. rujna 2018.

Nikolina Uroda

- mentorstvo Marieli Martinov u svrhu stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Nikolina Uroda

- stručna pomoć i konzultaciji Maji Bunčić (Arheološki muzej u Zagrebu) povodom izložbe *Hrvatska u vrijeme kneza Branimira – pisana svjedočanstva o knezu Branimiru i arheološka istraživanja Gornjeg Muća*, (22. kolovoza do 25. studenog u Arheološkom muzeju u Zagrebu)

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

Maja Petrinec

- rad u uredništvu znanstvenog časopisa Cleuna, koji izdaje Franjevački muzej i galerija Gorica u Livnu (Bosna i Hercegovina)
- Recenzije članaka za časopis Starohrvatska prosvjeta: I. Babić, *Dugo trajanje jednog arhitektonskog tipa. Jednobrodne crkvice s polukružnom apsidom*; I. Basić, *In partibus Occidentis. Izakov epitaf s Lopuda i pitanje vrhovne vlasti nad Dalmacijom u 5. stoljeću*; M. Kumir, 'Ni seljak ni gospodin' Vladimir Ardalić, povjerenik i počasni utemeljitelj Hrvatskog starinarskog društva u korespondenciji s Lujom Marunom; D. Džino, *Starokršćanski bazilikalni kompleks i grobovi u tumulima u Ljubaču: Odgonetanje 'mračnog' doba Dalmacije*; A. Milošević, *Nova inačica zabata oltarne ograde u hrvatskoj predromanici*
- Recenzija članka za časopis Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku: M. Katić, *Castella qui sunt super civitatem Salonitanam*
- ocjene sljedećih stručnih radova za Muzejski dokumentacijski centar: A. Bralić, *Zaštitna istraživanja rimskodobnih nekropola Brižine i Trstenik*; D. Vela, *Amfore s Manastirina u Saloni*; M. Martinov, *Terra sigillata s prostora Bribirske glavice*; M. Ivić, *Pregled tipova staklenog posuđa antičke luke u Zatonu*; M. Kalebota, *Teret istočne kuhinjske keramike s antičkog brodoloma kod Vignja*; N. Bracanović, *Zbirka podmorske arheologije u Muzeju hvarske baštine*; T. Pivac, *Bioarheološka analiza osteološkog materijala s lokaliteta Jakovo – Kormadin prema uzorku iz Arheološkog muzeja u Zagrebu*

Tomislav Šeparović

- Don Antun Liepopili: *Ston u srednjim vijekovima, crkveno-istorijska studija*, na odgovor episkopu Nikodimu (Milašu)

6.12. Informatički poslovi muzeja

Andi Alajbeg

- Održavanje web stranica Muzeja HAS i objave na istim

7. ZNANSTVENI RAD

7.2. Publicirani radovi

Ante Milošević

- A. Milošević, *Fit fabricando faber*, Starohrvatska prosvjeta 44-45/2017.-2018., Split 2018.
- A. Milošević, *Nova inačica zabata oltarne pregrade u hrvatskoj predromanici*, Starohrvatska prosvjeta 44-45/2017.-2018., Split 2018.
- A. Milošević, *Još o bribirskom stremenu*, Starohrvatska prosvjeta 44-45/2017.-2018., Split 2018.
- A. Milošević (urednik), *Lazareti u Dubrovniku. Početak karantenske službe u Europi*, Zavod za obnovu Dubrovnika, Dubrovnik, 2018.
- A. Milošević (editor), *Lazaretto in Dubrovnik. Beginning of the Quarantine Regulation in Europe*, Institute for Restauration of Dubrovnik, Dubrovnik, 2018.
- A. Milošević, D. Džino, T. vedriš (urednici), *Migration, Intergration and Connectivity on the Southerneastern Frontier of the Carolingian Empire*, East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450-1450 (general Editors F. Curta and D. Zupka), volume 50, Brill, Leiden/Boston, 2018.

Maja Petrinec

- M. Petrinec, *Arheološka istraživanja i uređenje arhitektonskog kompleksa na Crkvini u Biskupiji u razdoblju od 2008. do 2017. godine*, Starohrvatska prosvjeta 44-45/2017.-2018., Split 2018.
- Koautor M. Petrinec (zajedno s V. Vyroubal, Ž. Krnčević, R. Howcroft, R. Pinhasi, M. Šlaus) u radu M. Novak, *The nameless ones - assessing childhood health in early medieval Croatia by using multiple lines of inquiry*, AntropolAnz, 75, 2018.

Miro Katić

- M. Katić, *Castella qui sunt super civitates Salonitanam*, VAHD 111, Split 2018.

Branka Milošević

- B. Milošević, N. Topić, *Arheološko istraživanje ispod mosta od Pila u Dubrovniku. // Analji Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku*. 56 (2018) , 1; 1-42 (članak, znanstveni).

Nikolina Uroda / A. Milošević

- V. Ghica – A. Milošević - N. Uroda – D. Džino, *Arheološki projekat Varvaria / Breberium/ Bribir u 2016. godini*, Starohrvatska prosvjeta 44-45/2017.-2018., Split 2018.
- *Istočni Jadran i Bizant*, Starohrvatska prosvjeta 44-45/2017.-2018., Split 2018.

7.3. Znanstveno usavršavanje

Nikolina Uroda

- dovršen i predan doktorski rad na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu pod nazivom *Arheološka baština pustinjaka i redovničkih zajednica u srednjoj Dalmaciji od njihovih početaka do 12. stoljeća*.

Branka Milošević Zakić

- sudjelovanje na doktorskoj radionici – srednji vijek na Poslijediplomskom studiju arheologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u okviru doktorata *Kulturni pejzaž sjeverozapadne Istre od kraja 3. do kraja 8. stoljeća* pod mentorstvom dr. sc. Maje Petrinec. Radionica je održana 09. ožujka 2018. (prva) i 26. listopada 2018. godine (druga).
- obrana teme doktorskoga rada na Poslijediplomskome doktorskome studiju arheologije pod naslovom *Kulturni pejzaž sjeverozapadne Istre od kraja 3. do kraja 8. stoljeća*. Mentorica: Dr. sc. Maja Petrinec, znanstvena savjetnica (Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split). Obrana je održana 14. studenoga 2018. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Ante Alajbeg:

- nakon odslušanog 6. semestra poslijediplomskoga studija Arheologija istočnog Jadrana na Sveučilištu u Zadru, kustos Ante Alajbeg je tijekom 2018. godine nastavio s pisanjem doktorskoga rada *Društvena organizacija, identiteti u vjerovanju u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj* (mentor: doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić).

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Naziv izložbe: **Istočni Jadran i Bizant**

Organizator izložbe: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika

Mjesto održavanja i prostor: MHAS

Vrijeme trajanja: 28. rujna 2018. – 1. veljače 2019.

Autor izložbe: Ante Milošević

Kustos izložbe: Nikolina Uroda

Vijeće izložbe: Mladen Ančić, Ivan Basić, Nikola Jakšić, Ivan Matejčić, Ante Milošević

Uvodne legende na izložbi: Ante Milošević, Nikolina Uroda

Predmetne legende na izložbi: Ante Milošević, Nikolina Uroda

Koncept izložbe: Ante Milošević, Nikolina Uroda

Fotografije na izložbi: Zoran A. Alajbeg, Irena Radić Rossi (zračni snimak Torete na Kornatu)

Konzervacija i restauracija kamenih i metalnih predmeta na izložbi: Mladen Matijaca, Davor Maršić, Dalibor Popović, Ante Šundov

Crteži na izložbi: Dalibor Popović, Nada Šimundić Bendić

Autor likovnog postava: Ante Milošević

Izvedba izložbe: Tomislav Šimundić Bendić, Dalibor Burić, Mladen Matijaca, Dalibor Popović, Ante Šundov, Davor Maršić

Organizacija posudbe: Arianda Albreht

Prijevoz eksponata: Arianda Albreht, Ante Alajbeg, Zoran Alajbeg, Tomislav Šimundić Bendić, Dalibor Burić, Mladen matijaca, Ante Milošević, Nikolina Uroda, Deni Tojčić

Eksponate posudili: Arheološka zbirka Franjevačkog samostana u Sinju, Arheološki muzej Istre u Puli, Arheološki muzej u Splitu, Arheološki muzej u Zadru, Arheološki muzej u Zagrebu, Dejan Filišić, Ante Grčić, Dubrovačka biskupija, Gradski muzej Omiš, KO u Dubrovniku, Lošinjski muzej, Muzej Cetinske krajine, Ivan Matijaca, Muzej grada Šibenika, Muzej otoka Brača, Porečka i Pulска biskupija, Pravoslavna crkva sv. Nikole u Puli, SICU Zadar, Udruga aIPAK – Omišalj, Zadarska nadbiskupija, Zavičajni muzej Poreštine, Župa Uznesenja Bl. Dj. Marije u Puli, Župa Velike Gospe – Dubrovnik, Župni ured u Ninu.

Opseg (broj eksponata): cca 200

Vrsta: izložba iz fundusa, arheološka, povijesna, povjesnoumjetnička

Tema: Izložba valorizira i razrađuje umjetnost i kulturu kasnoantičkog i ranosrednjovjekovnog doba, koja je nastala i razvijala se pod različitim utjecajima, a poglavito pod utjecajem bizantske umjetnosti, od 6. do 12. st. U teritorijalnom pogledu obrađuje spomeničku baštinu s područja današnje Hrvatske s naglaskom na prostor istočnojadranskog arhipelaga, priobalja i zaobalja. U okviru izložbe dotiču se veze istočne i

zapadne obale Jadrana (Ravena, Venecija, Akvileja) te veze s prijestolnicom u Konstantinopolu i drugim dijelovima Bizantskog carstva.

Korisnici: svim korisnicima

Naziv izložbe: **Srednjovjekovni simboli**

Organizator izložbe: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika

Mjesto održavanja i prostor: MHAS

Vrijeme trajanja: 13. prosinca 2018. – 28. ožujka 2019.

Autor izložbe: Ante Alajbeg

Autor likovnog postava: Ante Alajbeg, Dalibor Popović

Autor fotografija: Zoran Alajbeg

Autori crteža: Silvana Juraga, Maja Marković, Nada Šimundić Bendić

Svjetlosni efekti: Vedran Kundić

Autor glazbe: Ante Alajbeg

Izvedba izložbe: Tomislav Šimundić Bendić, Dalibor Burić, Mladen Matijaca, Dalibor Popović, Davor Maršić

Opseg (broj eksponata): 50

Vrsta: izložba iz fundusa, arheološka, povijesna, povjesnoumjetnička

Tema: Izložba Srednjovjekovni simboli zamišljena je kao pogled na psihološku stranu srednjovjekovne umjetnosti. Izloženi su predmeti dnevne upotrebe, nakit, oružje i kamena skulptura, sve iz fundusa Muzeja HAS. Eksponati su prikazani u tri cjeline: prvi dio donosi spomenike ukrašene geometrijskim simbolima, drugi predmete koji nose statusne simbole, a treći eksponate s prikazima antropomorfnih i zoomorfnih simbola. U središnjem je dijelu izložbe rekonstruirana oltarna ograda, a kako bi se dočarao izvorni ambijent srednjovjekovne crkve, pluteji i zabat su osvijetljeni imitacijom svjetla voštanih svijeća. Izložbom smo nastojali posjetitelje uvesti u mistični svijet srednjovjekovnih simbola i potaknuti ih na razmišljanje o njihovome značenju.

Korisnici: svim korisnicima

Naziv izložbe: **Ekskavacija - Muzej iz prve ruke**

Organizator izložbe: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika

Mjesto održavanja i prostor: MHAS

Vrijeme trajanja: 19. studenoga – 19. prosinca 2018.

Autorica izložbe: Josipa Prosinečki

Autori likovnog postava: Kazinoti & Komenda, Ana Bodržić

Autori fotografija: Zoran Alajbeg, Ivana Denić, Marko Klarić, Jospia Prosinečki, Darko Škrobonja, Ministarstvo kulture RH

Izvedba izložbe: Tomislav Šimundić Bendić, Davor Maršić

Opseg (broj eksponata):

Vrsta: edukativna

Tema: Riječ je o završnoj izložbi projekta Ekskavacija - muzej iz prve ruke u okviru šireg europskog projekta Umjetnost i kultura za mlade.

Korisnici: svim korisnicima

Naziv izložbe: 'Crljivica' – izložba fotografija

Organizator izložbe: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika

Suradnici na izložbi: Udruga Crljivica, Boris Šitum, Karin Grenc

Mjesto održavanja i prostor: MHAS

Vrijeme trajanja: od 26. siječnja 2018.

Autor izložbe: Zoran Alajbeg

Autor koncepta: Ljubo Gudelj

Autor likovnog postava: Ante Šundov

Izvedba izložbe: Ljubomir Gudelj, Tomislav Šimundić Bendić, Ante Šundov, Zoran Alajbeg

Opseg (broj eksponata): 20

Vrsta: povijesno arheološka, umjetnička

Tema: Na izložbi su kroz fotografije predstavljeni stećci s lokaliteta Crljivica. Ujedno je predstavljen i logotip projekta Cistones.

Korisnici: svim korisnicima

Naziv izložbe: Otkrivanje Marjana

Organizator izložbe: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika i Javna ustanova za upravljanje Park šumom Marjan - Split

Mjesto održavanja i prostor: MHAS

Vrijeme trajanja: od 26. siječnja – 26. veljače 2018.

Autori izložbe i teksta na izložbi: Arsen Duplančić, Ante Jurčević, Antonela Čmrlec, Alenka Šundov, Marijana Carevski Balić, Lada Laura

Autor likovnog postava: Stjepko Rošin

Izvedba izložbe: Dalibor Popović, Mladen Matijaca, Tomislav Šimundić Bendić

Opseg (broj eksponata): 15

Vrsta: povijesno arheološka

Tema: Na izložbi je kroz grafike i crteže te arheološke eksponate predstavljena kulturna baština marjanskog poluotoka koja je većim dijelom nepoznata široj javnosti.

Korisnici: svim korisnicima

Naziv izložbe: CRKVENA BAŠTINA MARJANA

Organizatori izložbe: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika i Javna ustanova za upravljanje Park šumom Marjan – Split, Muzej grada Splita, Arheološki muzej u Splitu

Mjesto održavanja i prostor: Stara gradska viječnica, Split

Vrijeme trajanja: 27. rujna – 10. listopada 2018.

Koordinator izložbe: Arsen Duplančić

Koordinatori projekta: Lada Laura, Antonela Čmrlec

Autor fotografija: Zoran Alajbeg

Arhivske fotografije: Muzej grada Splita, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Konzervatorski odjel u Splitu

Autori izložbe i teksta na izložbi: Arsen Duplančić, Ante Jurčević, Antonela Čmrlec, Alenka Šundov, Marijana Carevski Balić, Goran Borčić

Autor likovnog postava: Mirko Gelemanović

Restauracija spomenika za izložbu: Helena Tresić-Pavičić, Mladen Matijaca, Duje Ordulj, Davor Maršić

Vrsta: povjesno arheološka

Tema: Na izložbi je kroz grafike i crteže te arheološke eksponate predstavljena kulturna baština marjanskog poluotoka koja je većim dijelom nepoznata široj javnosti.

Korisnici: svim korisnicima

Naziv izložbe: Helena Regina i Solin godine 1898

Organizatori izložbe: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Arheološki muzej u Splitu, Javna ustanova u kulturi Zvonimir, Solin, Društvo prijatelja solinske baštine - Solin

Mjesto održavanja i prostor: Galerija Zvonimir, Solin

Vrijeme trajanja: 11. – 30. listopada 2018.

Koordinatori izložbe: Arsen Duplančić, Mario Matijević, Marko Trogrlić

Autori fotografija: Zoran Alajbeg, Ante Verzotti

Arhivske fotografije: Konzervatorski odjel u Splitu, Arheološki muzej Split

Autori teksta na izložbi: Arsen Duplančić, Ante Jurčević, Marko Trogrlić, Ante Jurčević

Autor likovnog postava: Mario Matijević

Vrsta: povjesno arheološka

Tema: Izložba je organizirana povodom 120 godina od otkrića crkve i nadgrobnog natpisa hrvatske kraljice Jelene

Korisnici: svim korisnicima

9.1. Ostalo

Maja Petrinec:

- Suautorica izložbe (M. Petrinec, M. Bunčić, A. Dugonjić), *Hrvatska u vrijeme kneza Branimira – pisana svjedočanstva o knezu Branimiru i arheološka istraživanja Gornjeg Muća*, (22. kolovoza do 25. studenog u Arheološkom muzeju u Zagrebu

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

1. Istočni Jadran i Bizant = The Eastern Adriatic and Byzantium / [urednik Ante Milošević ; engleski prijevod Tony Kecman, Magdalena Skoblar ; fotografije Zoran A. Alajbeg ... et al.]. - Split : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018. –
2. Muzej iz prve ruke : radionica arheologije / [urednica Josipa Prosinečki]. - Split : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018. –
3. Otkrivanje Marjana : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika Split, 26. siječnja - 26. veljače : Noć muzeja '18 / [tekstovi u katalogu Arsen Duplančić ... [et al.] ; fotografije Anmte jurčević ... [et al.]. - Split : Javna ustanova za upravljanje Park šumom Marjan : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018. (Split : Tiskara Dvornik). -
4. ALAJBEG, Ante Srednjovjekovni simboli : [Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split, 6. prosinca 2018.- 28. ožujka 2019.] / [tekst Ante Alajbeg ; fotografije Zoran Alajbeg]. - Split : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018. -
5. JOSIPOVIĆ, Ivan Pridraga u zaleđu Zadra / Ivan Josipović ; [fotografije u katalogu Zoran A. Alajbeg]. - Split : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018. –
6. MATEJČIĆ, Ivan Novigrad, Savudrija, Umag i Dajla / Ivan Matejčić ; [fotografije Zoran Alajbeg ... et al.]. - Split : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018. –

7. Međunarodni festival arheološkog filma (5 ; 2018 ; Split), 5. Međunarodni festival arheološkog filma, Split, 8.-9. 11. 2018. = 5st International Archaeology Film Festival, Split, 8.-9. 11. 2018. - *Split : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018.* –
8. MILOŠEVIĆ, Ante Istočni Jadran i Bizant = The Eastern Adriatic and Byzantium / [urednik, editor Ante Milošević ; autori teksta u najavnom prospektu, prospectus written by Ante Milošević, Nikolina Uroda]. - *Split : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018.* –
9. MILOŠEVIĆ, Ante Sv. Spas u Cetini kod Vrlike / Ante Milošević ; [fotografije Antun Z. Alajbeg ... et al.]. - *Split : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018. (Split : Dalmacijapapir).* –
10. PEKOVIĆ, Željko Dubrovnik u ranom srednjem vijeku / Željko Peković, Kristina Babić ; [fotografije Željko Peković ... et al.]. - *Split : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018. (Split : Dalmacijapapir).* –
11. TROGRLIĆ, Marko Helena regina i Solin godine 1898. : katalog izložbe u povodu 120 godina od otkrića crkve i nadgrobnog natpisa hrvatske kraljice Jelene : [Solin, Galerija Zvonimir, 11. - 30. listopada 2018.] / [tekst kataloga Marko Troglić ... [et al.] ; fotografije Zoran Alajbeg, Ante Verzotti]. - *Split : Arheološki muzej : Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, 2018. (Solin : Jafra print).* –

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Ljubomir Gudelj, Tomislav Šeparović, Maja Petrinec, Nikolina Uroda, Deni Tojčić, Ante Jurčević, Ante Alajbeg, Branka Milošević

- vodstva po privremenom stalnom postavu MHASa, arheološkim lokalitetima Bribir, Šuplja crkva, Rižinice, Bribir

11.2. Predavanja

Maja Petrinec

- izlaganje o arheološkoj problematici lokaliteta na Sustipanu u Splitu (održano u crkvi na Sustipanu u prigodi manifestacija povodom Noći muzeja 26. siječnja 2018.)

Ante Jurčević

- u sklopu manifestacije Zvonimirovi dani u Kninu, 10. lipnja u Staroj gradskoj vijećnici na tvrđavi održao predavanje pod nazivom *Benediktinske opatije na*

području Knina, Solina i Splita u vrijeme kralja Zvonimira.

- u Arheološkom muzeju u Zagrebu 28. studenoga, u sklopu cjelogodišnjeg programa Branimirova godina, održao predavanje pod nazivom *Skulptura Branimirovog doba*.

Nikolina Uroda

- Predavanje u Arheološkom muzeju u Zagrebu u sklopu manifestacije Branimirova godina: Još jedan Branimirov natpis? održano 15. prosinca 2018.

Ante Alajbeg

- ANTIKVARIJAT – Ciklus arheoloških predavanja održavan je u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika svakog drugog utorka od 13. ožujka do 4. prosinca 2018. godine, izuzev ljetne pauze. Zamišljen je kao cjelogodišnji program s ciljem popularizacije arheologije i stvaranja redovite muzejske publike. Na 12 održanih predavanja prisustvovao je ukupno 571 posjetitelj, s prosječnim brojem od 47 posjetitelja po predavanju. Program su finansirali Ministarstvo kulture RH i Muzej hrvatskih arheoloških spomenika. Organizator i voditelj programa Ante Alajbeg.

Popis predavanja:

		PREDAVAČ	NASLOV	TRAJANJE	DVORANA	POSJETITELJI
1.	13. ožujka 2018. 19:00	Ante Alajbeg (Muzej HAS), Nebojša Cingeli (Neir d.o.o.)	<i>Splitski lazaret – arheološko istraživanje</i>	70 min	kino	60
2.	27. ožujka 2018. 19:00	Ljubomir Gudelj (Muzej HAS)	<i>Rižinice – sadašnjost i budućnost</i>	80 min	mala dvorana	89
3.	3. travnja 2018.	dr. sc. Ivana Ožanić Roguljić (Institut za arheologiju)	<i>„Ludite“, tj. igrajte se kao Rimljani</i>	80 min	mala dvorana	32
4.	17. travnja 2018.	dr. sc. Goran Bilogrivić (Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet)	<i>Vikingi i njihovi brodovi</i>	90 min	mala dvorana	38
5.	15. svibnja 2018. 19:00	dr. sc. Ante Jurčević (Muzej HAS)	<i>Ranoromanički benediktinski samostani u Splitu, Solinu i Kninu</i>	80 min	mala dvorana	26

6.	29. svibnja 2018. 19:00	dr. sc. Ivan Basić (Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet)	<i>Splitska klesarska radionica kasnog VIII stoljeća</i>	80 min	mala dvorana	41
7.	26. rujna 2018. 19:00	Pia Šmalcelj Novaković (Institut za arheologiju u Zagrebu)	<i>Avari u Hrvatskoj</i>	70 min	mala dvorana	77
8.	9. listopada 2018. 19:00	Ivan Alduk (Konzervatorski odjel u Imotskom)	<i>Nova istraživanja kliške tvrđave i okolice</i>	70 min	mala dvorana	35
9.	23. listopada 2018. 19:00	Kristina Babić (Filozofski fakultet u Splitu)	<i>Kako je rimski način blagovanja utjecao na crkvenu arhitekturu?</i>	45 min	kino dvorana	42
10.	6. studenoga 2018. 19:00	doc. dr. sc. Vedran Barbarić (Filozofski fakultet u Splitu)	<i>Kontinuitet svetih mesta u prostoru otoka Brača</i>	55 min	kino dvorana	51
11.	20. studenoga 2018.	doc. dr. sc. Tomislav Fabijanić (Sveučilište u Zadru)	<i>Kornatski vremenopolov: arheološki lokaliteti na Kornatima</i>	55 min	kino dvorana	28
12.	4. prosinca 2018.	mr. sc. Jasen Boko	<i>Odisej je plovio Jadranom!</i>	50 min	kino dvorana	52

11.3. Radionice i igraonice

Lada Laura:

Sadržaj	Broj polaznika/posjetitelja
JuuHuu Praznici su! Idemo u muzeje!: <ul style="list-style-type: none"> • Srednjovjekovna knjiga – srednjovjekovna slikovnica Vrijeme održavanja: 3., 4. i 5. siječnja 2018. u 10 sati Uzrast: Od 5. – 8. razreda osnovne škole Trajanje: 90 min / 3 dana	6
• Inspiracija starohrvatskom baštinom / Grafička radionica pod vodstvom Brune Carev Vrijeme održavanja: 9., 10. i 11. siječnja 2018. u 10 sati Uzrast: 5. – 8. razreda osnovne škole Trajanje: 90 min / 3 dana	6

<ul style="list-style-type: none"> • Reljef (rad u gipsu) <p>Vrijeme održavanja: 12. siječnja 2018. u 10 sati Uzrast: 5. – 8. razreda osnovne škole Trajanje: 90 min</p>	5
<p>12. Noć muzeja 26. siječnja, 2018.g:</p> <p>20:00 Izložba: Otkrivanje Marjana u organizaciji Službe za edukaciju i promociju JU PŠ Marjan i Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika Iz programa 4. međunarodnog festivala arheološkog filma (MFAF):</p> <p>20:30 Film Epikurejski natpis iz Oinoande, Nazim Güveloğlu, Turska, 31'53"</p> <p>21:00 Film Prilazi, Henri-Louis Poirer, Francuska, 20'</p> <p>21:30 Film Blago iz potonulog broda, Mirela Sakoman, HRT, 15'</p>	60
<p>23. Muzejsko-edukativna akcija LAĐA Crkveni brod, 18. 4. – 18. 5. 2018.g.122</p> <ul style="list-style-type: none"> • Međunarodni dan muzeja – završna izložba projekta „Muzej i mi“ <p>Mjesto održavanja: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika Vrijeme: 17. svibnja – 1. srpnja, 2018.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Likovno-kreativne radionice tijekom školske godine: (ukupno polaznika) 	122
<p>Ostalo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vanjski suradnik na Umjetničkoj akademiji u Splitu (UMAS) – kolegij Muzejska pedagogija i suradnja s Odsjekom za likovnu kulturu i likovnu umjetnost - Suradnja s Visokom učiteljskom školom u Splitu 	112
	1237

Ante Alajbeg

- 26. siječnja 2018. godine u Muzeju je obilježena Noć muzeja. Kustos Ante Alajbeg bio je voditelj radionice *Arheologija u par kvadrata*, namijenjene dječjem uzrastu. Cilj radionice bio je upoznavanje djece s terenskim arheološkim radom.

11.4. Ostalo

5. Međunarodni festival arheološkog filma (MFAF)

Organizacija: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika

Vrijeme održavanja: 7. – 9. 11. 2018.

Predsjednik festivala: Miro Katić

Direktorica festivala: Lada Laura

Stručni ocjenjivački sud: Tomislav Šeparović, Maja Visković, Silvana Matković, Natalija Bazina, Josipa Prosinečki

Članovi žirija: Maja Petrinec, Ana Azinović Bebek, Diana Nenadić, Marc Azema, Memi Spyratou

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima/12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Ante Alajbeg, Ljubomir Gudelj:

- 23. rujna 2018. godine, kustos Ante Alajbeg i kustos Ljubomir Gudelj gostovali su u polusatnoj emisiji Radio Splita *Baština*. U emisiji je bilo riječi o aktivnostima Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika.
- 12. prosinca kustos Ante Alajbeg je gostovao u emisiji Gradskoga radija Trogir, a 13. prosinca u programu HR 2. Tema razgovora bila je izložba *Srednjovjekovni simboli*. 15. prosinca objavljen je tekst o izložbi *Srednjovjekovni simboli* u Slobodnoj Dalmaciji. 30. prosinca gostovao je u emisiji *Dirada po Dalmaciji* na Radiju Sunce.
- Duilo Dražen. *Uz mašklin i kompresor od Ploča do Trsta* Slobodna Dalmacija, 6. siječnja 2018. god. LXXIV, br. 24065 str. /26/ sa sl. (U tekstu se spominju arheološka istraživanja MHAS-a na Bribirskoj glavici).
- Duilo, Dražen. *U vrijeme gospodara kneza Branimira...* Slobodna Dalmacija, 20. siječnja 2018. god. LXXIV, br. 24085, str. 24 sa sl. (U tekstu se spominje MHAS, na sl. A. Milošević)
- Parić, Jasmina. *Kad sportovi grme, muzealci ne šute*, Slobodna Dalmacija. 26. siječnja 2018. god. LXXIV, br. 24091, 26. siječnja 2018, str. 22 sa sl. (Noć muzeja 2018)
- Sesartić, Mia. *Eure za baštinu kneza Trpimira tražimo s BiH*, Slobodna Dalmacija, 11. veljače 2018. god. LXXIV, br. 24107, str. 14 sa sl.
- Duilo/, Dražen/. *Što krije splitski lazaret*, Slobodna Dalmacija, 13. ožujka 2018. god. LXXIV, br. 24137, str. 23 sa sl. (Predavanja u MHAS-u: *Antikvarijat, 1*)
- Duilo, Dražen. *Kontroverza zvana Rižinice*. Slobodna Dalmacija, 26. ožujka 2018. god. LXXIV, br. 24150, str. 27 sa sl. (Predavanja u MHAS-u: *Antikvarijat, 2*)
- Barbarić, Diana. *Svestrani Šundov dobio najviše gradskih poticaja*. Slobodna Dalmacija, 28. ožujka 2018. god. LXXIV, br. 24152, str. 21 sa sl. (Spominje se MFAF)

- Jović, Josip. *Proganjano siroče hrvatske kulture*. Slobodna Dalmacija, 28. ožujka 2018. god. LXXIV, br. 24152, str. 16.
- Duilo, Dražen. *Arheološki lokalitet na kojem se okreću autobusi*. Slobodna Dalmacija, 29. ožujka 2018. god. LXXIV, br. 24153, str. 31 sa sl. (Rižinice)
- *Ludite, to jest igrajte se kao Rimljani!*. Slobodna Dalmacija, 30. ožujka 2018. god. LXXIV, br. 24154, str. 25 sa sl. (Predavanja u MHAS-u: Antikvarijat, 3)
- *Samostani u Splitu, Solinu i Kninu*. Slobodna Dalmacija, 15. svibnja 2018. god. LXXIV, br. 24200, str. 24 sa sl. (Predavanja u MHAS-u: Antikvarijat, 5)
- Sesartić, Mia. *Baština na tržištu : Prodaje se krunidbena crkva kralja Zvonimira iz 11. stoljeća*. Slobodna Dalmacija, 10. lipnja 2018. god. LXXIV, br. 24226, str. 19 sa sl.
- Sesartić, Mia. *Prihvaćen projekt izgradnje novog dječjeg vrtića – škole*. Slobodna Dalmacija, 12. lipnja 2018. god. LXXIV, br. 24228, str. 23 sa sl. (Šuplja crkva - Rižinice)
- Tomić, Ante. *Kako je Matina blitva zaustavila krunidbu Dmitra Zvonimira*. Slobodna Dalmacija, 12. lipnja 2018. god. LXXIV, br. 24228, str. 11
- Leskur Staničić, Jasenka. *Muzej HAS temeljni spomenici hrvatskog identiteta*. Slobodna Dalmacija, 2018., god. LXXIV, (Fotokopija iz posebnog izdanja posvećenog 75. godišnjici izlaženja Slobodne Dalmacije)
- I. G. *Arheološki muzej Zagreb – dvije izložbe posvećene knezu Branimiru*. Vijesti iz svijeta muzeja : Newsletter, 28. kolovoza 2018., br. 70 (Isprint - on-line izdanja. Jedna od autorica izložbe djelatnica MHAS-a Maja Petrinec)
- Vidulić, Sandi. *Dok je ustaša i partizana, koga briga za starohrvatsku baštinu : (Re)definiranje identiteta*. Slobodna Dalmacija, 1. rujna 2018. god. LXXV, br. 24308, str. 12-13 sa sl.
- Duilo, Dražen. *Želim osposobiti Muzej za novi stalni postav*. Slobodna Dalmacija, 15. rujna 2018. god. LXXV, br. 24323, str. 24-25 sa sl. (Intervju s Mirom Katićem novim ravnateljem MHAS-a)
- D. Š. „Udjecaj Avara na povijesna zbivanja“. Slobodna Dalmacija, 26. rujna 2018. god. LXXV, br. 24334, str. 22 sa sl. (Predavanja u MHAS-u: Antikvarijat, 7)
- „Kultura“. Slobodna Dalmacija, 27. rujna 2018. god. LXXV, br. 24336, str. 24 sa sl.
- (prof. dr. sc. Ivo Babić otvara izložbu „Crkvena baština Marjana“

- Duilo, Dražen. *Istočni Jadran i Bizant*. Slobodna Dalmacija, 28. rujna 2018. god. LXXV, br. 24336 , str. 21 sa sl. (Najava otvorenja izložbe u MHAS-u)
- Ilić, Merien. *Gradani prvi put mogu vidjeti spomenike sa sustipanskog groblja*. Slobodna Dalmacija, 28. rujna 2018. god. LXXV, br. 24336, str. 16 sa sl. (Osvrt na otvorenje izložbe *Crkvena baština Marjana*)
- Duilo, Dražen. *Bizant u našem zavičaju*. Slobodna Dalmacija, 1. listopada 2018. god. LXXV, br. 24339, str. 20 sa sl. (Osvrt na otvorenje izložbe u MHAS-u)
- Vidulić, Sandi. *Kako su Trpimir i Branimir postali 'Narodni neprijatelji'* . Slobodna Dalmacija,12. listopada 2018. god. LXXV, br. 24350
- Duilo, Dražen et alii. *Kapitul kraj Knina skriva katedralu iz davnina*. Slobodna Dalmacija, 19. listopada 2018. god. LXXV, br. 24357, str. 28-29 sa sl.
- Sesartić, Mia. *'Helena Mater' u Galeriji Zvonimir*. Slobodna Dalmacija, 8. listopada 2018. god. LXXV, br. 24346, str. 22 sa sl. (Znanstveni kolokvij *Helena Mater* – Jedan od organizatora je MHAS)
- Sesartić, Mia. *Uz Jadro do Klisa 'krunom vladara'*. Slobodna Dalmacija,8. listopada 2018. god. LXXV, br. 24346, str. 22 (Manifestacija *Regnum Croatorum* – između ostalih, u organizaciji i MHAS)
- Duilo, Dražen. *Helena regina iz Solina*. Slobodna Dalmacija,20. listopada 2018. god. LXXV, br. 24358, str. 37 sa sl.
- Duilo, Dražen. *Krajnje je vrijeme da se prevlada strah od Bizanta*. Slobodna Dalmacija,26. listopada 2018. god. LXXV, br. 34364, str. 28-29 sa sl. (Međunarodni znanstveni skup *Bizant na Jadranu od 6. – 12. stoljeća* održan u MHAS-u)
- Vodič 021, Slobodna Dalmacija, 7. studenoga 2018. god. LXXV, br. 24376, str. 20
- (najava predavanja *Vauban i suvremen fortifikacije* u okviru MFAF-a u Hrvatskoj francuskoj udruzi).
- R. K. *Počinje 5. međunarodni festival arheološkog filma*. Slobodna Dalmacija, 8. studenoga 2018. god. LXXV, br. 24377, str. 29 sa sl.
- „Od vikinga do altajskog tepiha“. Slobodna Dalmacija, 9. studenoga 2018. god. LXXV, br. 24378, str. 23 sa sl. (MFAF)
- Sesartić, Mia. *Na njima baština ostaje*. Slobodna Dalmacija, 12. studenoga 2018. god. LXXV, br. 24381, str. 16-17 sa sl. (Šuplja crkva)
- *Muzej iz prve ruke*, Slobodna Dalmacija, 16. studenoga 2018. god. LXXV, br. 24385, str. 22 sa sl. (Najava projekta MHAS-a i Graditeljsko-geodetsko tehničke škole)

- N. G. R. *Na Mejama upoznajte 'Muzej iz prve ruke'*. Slobodna Dalmacija, 19. studenoga 2018. god. LXXV, br. 24388, (Najava projekta MHAS-a i Graditeljsko-geodetsko tehničke škole)
- Kaštelan, Ivan. *Učenici detaljno istražili MHAS*. Slobodna Dalmacija, 20. studenoga 2018. god. LXXV, br. 24389, str. 16 sa sl. (Projekt "Muzej iz prve ruke")
- Vodič 021, Slobodna Dalmacija, 20. studenoga 2018. god. LXXV, br. 24389, str. 16.
- (Najava predavanja Arheološka istraživanja lokaliteta Tarac i Tureta. Antikvarijat- ?)
- Kultura. Slobodna Dalmacija, 4. prosinca 2018. god. LXXV, br. 24403, str. 22 sa sl.
- (Najava predavanja Odisej je plovio Jadranom! Antikvarijat - ?)
- 'Šta radiš?' *Ljubomir Gudelj, povjesničar umjetnosti, Muzej HAS-a*. Slobodna Dalmacija, 5. prosinca 2018. god. LXXV, br. 24404, str. 46 sa sl.
- Duilo, D/ražen/. *Još nismo proniknuli u neke simbole srednjeg vijeka*. Slobodna Dalmacija, 15. prosinca 2018. god. LXXV, br. 26414, str. 24 sa sl. („Srednjovjekovni simboli“)
- Krstić Ivanišević, Vedrana. *Završna izložba 'Muzej iz prve ruke'*, HRT Radio Split, Vijesti, Kultura, 19. studenoga 2018.
- D.H.F. *Predstavljanje projekta 'Muzej iz prve ruke' u Muzeju HAS*. Culturenet.hr, 15. studenoga 2018, URL: <https://www.culturenet.hr/default.aspx?id=87537>
- *U splitskom Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika predstavljanje europskog projekta Muzej iz prve ruke*. Civilnodruštvo.hr, 15. studenoga 2018, URL: <http://civilnodrustvo.hr/u-splitskom-muzeju-hrvatskih-arheoloških-spomenika-predstavljanje-europskog-projekta-muzej-iz-prve-ruke/>
- Haleš, Petra. *Predstavljanje europskog projekta 'Muzej iz prve ruke'*. X-ica, 15. studenoga 2018, URL: <https://x-ica.com/predstavljanje-europskog-projekta-muzej-iz-prve-ruke/>
- *Izložba Muzej iz prve ruke*. Muzejski Dokumentacijski Centar, 19. studenoga 2018, URL: <http://hvm.mdc.hr//muzej-hrvatskih-arheoloških-spomenika.538:slt-2/hr/info/>
- Matas, Maja. *Split: Predstavljanje europskog projekta Muzej iz prve ruke*. Radiodalmacija.hr, 18. studenoga 2018, URL: <https://www.radiodalmacija.hr/split-predstavljanje-europskog-projekta-muzej-iz-prve-ruke/>
- *5. Međunarodni festival arheološkog filma*. Historiografija.hr, 26. studenoga 2018. str. 1-3. URL: <http://www.historiografija.hr/?p=12088>

- N. Sa. *Dodjelom završio 5. Međunarodni festival arheološkog filma u Splitu*. Tportal, 10. studenoga 2018. str. 1-3, URL: <https://www.tportal.hr/kultura/clanak/dodjelom-nagrada-završio-5-medunarodni-festival-arheoloskog-filma-u-splitu-20181110>
- N. M. *Međunarodni festival arheološkog filma održat će se 8. i 9. studenog*. Dalmatinskiportal.hr, 6. studenoga 2018 (08:33h) URL: nije vidljiv na isprintu.
- N. M. *Završio 5.međunarodni festival arheološkog filma, najboljim proglašen francuski film 'Caveriac- ponovno pronađeni'*. Dalmatinskiportal.hr, 6. studenoga 2018. (10:47) URL: nije vidljiv na isprintu
- *Počinje 5. izdanje Međunarodnog festivala arheološkog filma Split*. Hrvatski audiovizualni centar, 7. studenoga 2018. str. 1-2, URL: <https://www.havc.hr/infocentar/novosti/počinje-5-izdanje-medjunarodnog-festivala-arheoloskog-filma-split>
- *5. Međunarodni festival arheološkog filma*. Visitsplit.com, 26. studenoga 2018. str.1-2. URL: <https://visitsplit.com/hr/3371/5-medunarodni-festival-arheoloskog-filma>
- *5. izdanje Međunarodnog festivala arheološkog filma Split*. Culturenet.hr, /?/, str.1 URL: <https://www.culturenet.hr/default.aspx?id=87372>
- 58. Haleš, Petra. *U Splitu započeo 5. međunarodni festival arheološkog filma*. X-ica, 10. studenoga 2018. str.1-2 URL: <https://x-ica.com/medunarodni-festival-arheoloskog-filma-split/>
- ICOM – HINA *Dodjelom nagrada završio 5. Međunarodni festival arheološkog filma u Splitu*. Izravno.com, 10. studenoga 2018. str. 1-3. URL: <http://www.izravno.com/hr/info/kultura/kultura-10-studenoga-2018/>
- *MHAS – 5. Međunarodni festival arheološkog filma (Press)*. Arheologija.hr, 8. studenoga 2018. str. 1 URL: <http://www.arheologija.hr/?p=12024>
- *Dodjelom nagrada završio 5. Međunarodni festival arheološkog filma*. Hrvatski audiovizualni centar, 12. studenoga 2018. URL: adresa nije vidljiva na isprintu.
- Ilić, Merien. *Juuu – huhu, praznici su! Roditelji, evo kako ćete djecu 'odlijepiti' od mobitela i tableta*. Slobodna Dalmacija, 28. prosinca 2018. god. LXXV, br. 24427, str. 16-17 sa sl.
- Duilo, Dražen. *Istraživač kulturne prošlosti Dalmacije*. Slobodna Dalmacija, 29. prosinca 2018. god. LXXV, br. 24428, str. 24 sa sl. (In memoriam prof. dr. Željko Rapanić – vanjski suradnik MHAS-a)

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE i DRUGI PROGRAMI (navesti koji)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJ A
230		722		230		570	3.230	122	3.922	4.152
				0					0	0
				0					0	0
130				130	40			25	65	195
950				950	1.087	108		43	1.238	2.188
410				410	58				58	468
320				320	48				48	368
				0					0	0
				0					0	0
780				780					0	780
2.820		722		2.820	559	678	3.230	190	4.657	7.477
2.820	0	722	0	2.820	1.233	678	3.230	190	5.331	8.151

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja				
- RH			6.537.389,98	93,54 %
- lokalna samouprava			76.000,00	1,09 %
- vlastiti prihod			340.852,97	4,88 %
- sponzorstvo			0,00	0,00 %
- donacije			35.000,00	0,50 %
			6.989.242,95	100,00%
15.2. Investicije			252.157,47	

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Suradnja s drugim stručnim i znanstvenim ustanovama

Maja Petrinec

- Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
Održana dva dvosatna predavanja studentima arheologije na Odelenju za arheologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu: 1. *Ranosrednjovjekovna groblja u Hrvatskoj* (19. veljače 2018.); 2. *Najnoviji rezultati arheoloških iskopavanja na srednjovjekovnim lokalitetima u okolini Knina* (22. veljače 2018.)
- Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
1. Sudjelovanje u stručnom povjerenstvu (zajedno s dr. sc. Mirja Jarak i dr. sc. Krešo Filipić) za obranu teme doktorata B. Milošević, *Kulturni pejzaž sjeverozapadne Istre od kraja 3. do kraja 8. stoljeća* na Poslijediplomskome doktorskom studiju arheologije
2. Sudjelovanje na doktorskim radionicama na Poslijediplomskome doktorskome studiju arheologije Filozofskom fakultetu u Zagrebu kao mentor dvaju doktorskih kandidata (Pia Šmalcelj Novaković i Branka Milošević)
- Sveučilište u Zadru
Sudjelovanje u stručnom povjerenstvu (zajedno s M. Vicelja i V. P. Goss) u pisanju ocjene disertacije Nikoline Belošević (Predromanička kamena liturgijska skulptura na

području Pulske biskupije) u okviru poslijediplomskog doktorskog studija „Humanističke znanosti“

- Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Kao vanjski suradnik Odsjeka za povijest umjetnosti FF u Rijeci sudjelovala sma u pripremi projekta *Migracije, identiteti i kontekst srednjovjekovne umjetnosti na Kvarneru* (voditeljica projekta dr. sc. Marina Vicelja)

- Institut za arheologiju u Zagrebu

Kao posebno pozvani gost predstavila sam segment projekta pod nazivom „Život nasljednika“, koji se bavi avarska problematikom u okviru projekta *Life on the Roman Road.* (voditeljica projekta: dr. sc. Ivana Ožanić Roguljić)

- Arheološki muzej Zagreb

Održano jednosatno redavanje *Nakit i drugi predmeti umjetničkog obrta* u sklopu projekta Branimirova godina (4. listopad 2018.)

Miro Katić

- započelo se s izradom projektne dokumentacije za energetsku obnovu zgrade Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika kroz koju bi se osigurala izmjena pročelnih staklenih površina i izgradnje novog sustava termodinamičke izolacije.